

همکاری راهبردی چین و اعراب در تقویت نوسازی کشورهای عربی

وانگ لی یینگ^۱، سیریفاسوتون میسور^{۲*}

۱. دانشکده حقوق و مدیریت عمومی، دانشگاه نرمال هبی، شی جیا ژوانگ، چین.
۲. دانشکده علوم سیاسی و مطالعات خارجی، دانشگاه نرمال مرکزی چین، ووهان، چین.

مشخصات مقاله	چکیده
مقاله کوتاه موضوع: سیاست حوزه موضوعی: کشورهای عربی و چین تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۸/۰۲ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۱۹ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۹/۰۴	همین اواخر، تمرکز کشورهای عربی به سمت شرق، به همکاری راهبردی مهمی با چین انجامید. برخلاف ابتکارهای قبلی که کشورهای عربی به دنبال کاهش آثار وابستگی اقتصادی بودند، غرب به تازگی به دنبال اثرگذاری بر فضای سیاسی در کشورهای عربی است. چین در جایگاه کشوری تجدیدنظرطلب، هدف روایت توسعه غرب بوده است. سلطه غرب به دنبال کنترل نفوذ اقتصادی و سیاسی در جهان عرب، از طریق ابزارهایی با بار سیاسی بالاست؛ لذا، این ظرفیت را داراست که طرح‌های ابتکاری چین را تقلیل دهد. چین، در ابتکار کمربند و راه (BRI)، از طریق چارچوب‌های حاکمیت مشارکتی در بخش‌های انرژی، فناوری و زیرساخت، به دنبال ایجاد مسیرهای سیاسی برای همکاری بوده و از ادغام اقتصادی صرف فراتر رفته است. این همکاری علاوه بر ایجاد محیط سیاسی پلیدار و امن در جهت پیشرفت صنعت، تاب‌آوری اقتصادی را نیز تقویت می‌کند. ظرفیت این مشارکت برای مطالعه موردی توسعه پایدار در کشورهای جنوب جهان، علاوه بر مدل‌ها عملی مبتنی بر واقعیت‌های عربی، بسیار عمیق است. این تحقیق کیفی، با استفاده از استدلال استقرایی و با تمرکز بر سه مضمون اصلی انجام شد: تنوع اقتصادی، مدیریت امنیت و هم‌سویی راهبردی.

ارجاع به این مقاله: لی یینگ و، میسور س.ح. (۱۴۰۵). «همکاری راهبردی چین و اعراب در تقویت نوسازی کشورهای عربی». مطالعات کشورها. ۴(۴): ۷۸۹-۷۹۸. doi: <https://doi.org/10.22059/jcountst.2025.404628.1387>

وبگاه: <https://jcountst.ut.ac.ir> | رایانامه: jcountst@ut.ac.ir
شاپای الکترونیکی: ۹۱۹۳-۲۹۸۰ | ناشر: دانشگاه تهران

* نویسنده مسئول: sayyidahuswah@gmail.com | <https://orcid.org/0009-0005->
7619-0343

۱. مقدمه

در چند دهه گذشته، جهان عرب در غرب آسیا بر برقراری مشارکت‌های راهبردی با چین تمرکز داشته است. این تغییر ناشی از تغییرات در نظم سیاسی جهانی و نیاز روزافزون این کشورها به اولویت‌بندی توسعه پایدار بوده است. نخستین ابتکار توسعه سیاسی مدرن در غرب آسیا «اداری» عنوان شد تا از سیاست استعمار، به‌ویژه گفتمان «مأموریت متمدن‌ساز» جدا شوند. متأسفانه، فعالیت‌های نوسازی این ملت‌ها، گسست‌های روش‌مند از نظام غرب بود که با ادغام هژمونی سیاسی غرب مشخص می‌شد. چنین نظامی با درگیری‌های منطقه‌ای تشدید شد. نداشتن راهبردهای توسعه‌ای خودکفا و پیچیده، که از میراث تاریخی و اقتصادی ملت‌ها سرچشمه می‌گرفت، منجر به این شد که کشورهای عربی در معرض خطر تسلط قدرت‌های جهانی قرار گیرند (The Institute for Peace and Diplomacy, 2025).

در این زمینه، کشورهای عربی، به‌طور راهبردی، به‌دنبال توسعه مشارکت‌های خود با چین بوده‌اند: نخست با ابتکار کمربند و راه (BRI)^۱، و اکنون با چشم‌انداز «دالان جدید جاده ابریشم»^۲ در تسهیل تجارت دیجیتالی. میزان تمرکز این کشورها بر روابط اقتصادی خود با چین، تحت تأثیر دیدگاه ابزارگرایانه درباره کمربند و راه و «صرفاً» نخستین تأمل بسیاری از کشورهای عربی در چشم‌انداز فردی خود خواهد بود. ابتکار کمربند و راه اوج ابتکار راهبردی کشورهای عربی با چین عمل خواهد کرد. این کشورها، به‌جای تضعیف طرح اولیه خود، مشارکت‌های تجاری و اقتصادی با چین را دنبال خواهند کرد و از درس‌های چین در افزایش تاب‌آوری اقتصادی خودکفا استفاده خواهند کرد. چین از سرمایه‌داری بوروکراتیکی خود برای افزایش سرمایه استفاده خواهد کرد. کشورهای حوزه خلیج فارس و مشارکت‌های آن‌ها در ابتکار کمربند و راه، بیشتر با چین، تاب‌آوری اقتصادی آنان را در برابر نظم جهانی مشخص خواهد کرد (Nedopil, 2025; Chen, 2021).

چین و کشورهای عربی، علاوه بر تقویت روابط اقتصادی، حکمرانی امنیتی، تبادل‌های فرهنگی و از همه مهم‌تر، حکمرانی جدید را نیز تقویت کرده‌اند. تمامی این‌ها عناصری هستند که به قرار گرفتن منحصربه‌فرد این کشورها تحت حکومت

1. Belt and Road Initiative

2. modern Silk Road corridors

اعراب کمک خواهد کرد. چین مدل جدیدی از ارتقای امنیت را از طریق توسعه پیشنهاد کرده است که وابستگی به ضمانتگر امنیت نظامی خارجی را کاهش می‌دهد. این تغییر استقلال منطقه‌ای را تقویت می‌کند؛ درعین حال، چشم‌انداز توسعه مستمر را افزایش می‌دهد. تجمیع این تحول‌ها، مرحله جدید از روابط را میان چین و جهان عرب شکل خواهد داد. این مرحله جدید با آرمان‌های نوسازی مبتنی بر احترام متقابل و نزدیکی راهبردی مشخص می‌شود (Elshehaby, 2025).

۲. روش‌شناسی

رویکرد کیفی در این باره بر تعامل‌ها و روابط بین کشورهای عربی و چین و چگونگی تأثیر هر جنبه بر تلاش‌های نوسازی هر کشور متمرکز شده است. در این زمینه، به نظر می‌رسد در مطالعات کیفی با بررسی محیط طبیعی پدیده‌های اجتماعی پیچیده، که بیشتر برگرفته از تجربه‌های افراد است، معنای آن‌ها درک می‌شود. در این باره، بررسی متون و اسناد، با تمرکز بر روابط چین و اعراب، و طرح کمربند و راه، داده‌های این پژوهش را فراهم آورده است. مقالات علمی، سخنرانی‌های دولتمردان، گزارش‌های دولتی و مقاله‌ها سیاسی پیکره محتوایی این پژوهش را تشکیل می‌دهد.

این تحقیق کیفی، با استفاده از استدلال استقرایی و با تمرکز بر سه مضمون اصلی انجام شد: تنوع اقتصادی، مدیریت امنیت و هم‌سویی راهبردی. این امر در توصیف تصویری کامل از همکاری و چگونگی تأثیر آن بر توسعه کشورهای عربی ضروری است. سپس، داده‌ها زمینه‌مند شد و عمق آن با تجربه‌های فردی و حساسیت در تفسیر دنبال شد. این توضیح داده‌های غنی و توصیفی درباره چگونگی طرح مدل توسعه چین در کشورهای عربی و چگونگی تأثیر آن بر فرایند نوسازی لازم است مستندسازی شود.

۳. بحث و یافته‌ها

۱.۳. زمینه همکاری: هم‌سویی بین آرمان‌های توسعه کشورهای عربی و تجربه نوسازی چین
کشورهای عربی، مانند بیشتر کشورهای در حال توسعه، نوسازی خود را بر اساس دستیابی به آزادی ملی و استقلال آغاز کردند. با این حال، عزیمت به‌سوی نوسازی مسیری طولانی و پرفرازونشیب بوده است. بارینگتون مور^۱، جامعه‌شناس سیاسی

1. Barrington Moore

اهل آمریکا، معتقد است در اصلاحاتی که از مسیرهای مختلف نوسازی طی می‌شود ممکن است با تشدید تضادهای اجتماعی یا با ازدست‌دادن حاکمیت اقتصادی از طریق اتکای بیش از حد به سرمایه و فناوری غرب، با شکست روبه‌رو شد. همچنین، سمیر امین^۱، محقق عرب، نیز خاطرنشان می‌کند که بیشتر کشورهای عربی، با تقلید از غرب، نه تنها در دستیابی به احیای اقتصادی شکست خورده‌اند، بلکه قادر نبودند تحول نوسازی مستقلی پدید آورند. این فرایند به‌طور ژرفی تحت تأثیر نظام سیاسی و اقتصادی تحت سلطه غرب بوده است (Daher, 2021; GIS, 2022).

در واقع، نظم بین‌المللی به رهبری غرب، بر کاوش جهان عرب در مسیرهای نوسازی تأثیر منفی داشته است. برای مدت طولانی، رابطه اقتصادی نابرابر و وابسته بین کشورهای عربی و کشورهای غربی، آن‌ها را در مراحل اولیه نوسازی در محیط اجتماعی-اقتصادی نامطلوب قرار داده بود. علاوه بر این، مداخله‌های نظامی قدرت‌های خارجی در برخی کشورهای عربی، توسعه نوسازی آن‌ها را به شدت مختل کرد (Tagharobi & Zarei, 2016).

کشورهای عربی، در سال‌های اخیر، پس از تجربه شکست‌های مکرر در نوسازی خود، بررسی مسیرهای توسعه مستقل را آغاز کردند. به‌طور فعال، «نگاه به شرق» دارند و بر تعمیق همکاری‌های راهبردی با چین تمرکز کرده‌اند (People's Daily Online, 2025).

رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ گفت: «کشور باید از قوانین کلی نوسازی پیروی کند، اما لازم است تلاش‌های خود را بر اساس شرایط ملی خود پایه‌گذاری کند و به آن ویژگی‌های ملی متمایزی بدهد. مردم بهترین قضاوت را در این‌باره خواهند کرد که چه نوع نوسازی‌ای برای کشورشان مناسب‌تر است.» در حال حاضر، کشورهای عربی به‌لحاظ جهانی با نیاز مبرم به بازسازی اقتصادی و توسعه پایدار روبه‌رو هستند. به‌ویژه کشورهای عربی خلیج‌فارس متعهد به ترویج تنوع اقتصادی و کاهش وابستگی خود به منابع نفت و گاز هستند. هم‌زمان، منطقه با درگیری‌های مکرر و مسائل مهم حاکمیت امنیتی مواجه است (People's Daily, 2023).

تلاش کشورهای عربی برای توسعه و ثبات، با مفهوم حکمرانی پیشنهادی چین با عنوان «ترویج صلح از طریق توسعه» بسیار همسوست. موفقیت مسیر چین در نوسازی بر تأکید هم‌زمان آن بر توسعه و ثبات، با تمرکز بر بهبود معیشت

1. Samir Amin

مردم و نظم اجتماعی نهفته است. این تجربه‌ای مرجع برای ملت‌های عرب فراهم می‌کند. کشورهایمانند عربستان سعودی و امارات متحده عربی به‌طور فعال چشم‌اندازهای توسعه ملی خود را با ابتکار کمربند و راه چین همسو می‌کنند و زمینه را برای همکاری‌های دوجانبه عمیق‌تر و پیشبرد مشترک اهداف نوسازی فراهم می‌کنند (Wang, 2023).

۲.۲.۳. اقدام‌های همکاری: تأکید بر اشتراک‌گذاری تجربه و اقدام‌های ملموس
چین و کشورهای عربی از طریق تبادل تجربه و تعمیق همکاری در زمینه‌های خاص، حمایت در خور توجهی از کاوش در مسیر نوسازی در کشورهای عربی نشان داده‌اند. هر دو طرف با تکیه بر سازوکارها و پلتفرم‌های همکاری راهبردی، مانند ابتکار کمربند و راه و مجمع همکاری چین و کشورهای عربی، و با بهره‌گیری از همکاری‌های فزاینده و تعمیق‌یافته در زمینه انرژی، فناوری اطلاعات و زیرساخت‌ها، در حال تقویت محرک‌های داخلی برای تنوع اقتصادی و توسعه پایدار در کشورهای عربی هستند (CIDCA, 2025).

۱.۲.۳. نوسازی چین و تأثیر آشکار و مطمئن آن بر توسعه
نوسازی چین، با تمرکز بر توسعه اجتماعی جامع و رفاه مشترک، بینش‌های مهمی را برای کشورهای عربی دارای ویژگی‌های توسعه‌ای مشابه به‌همراه دارد. نظرسنجی‌های افکار عمومی نشان می‌دهد بیش از ۷۵ درصد از شهروندان در کشورهای عربی معتقدند که چین می‌تواند مرجع ارزشمندی برای حکومتداری در غرب آسیا باشد. بیش از ۷۶ درصد از پاسخ‌دهندگان اطمینان دارند که توسعه چین فرصت‌های مهمی را برای کشورهای عربی به ارمغان خواهد آورد. دستاوردهای توسعه‌ای و نفوذ بین‌المللی رو به رشد چین، اعتماد کشورهای عربی را در درس گرفتن از تجربه چین و بررسی مسیرهای نوسازی متناسب با شرایط ملی خود را به‌طور قابل توجهی تقویت کرده است. این اطمینان در حال تبدیل شدن به اقدام‌های ملموس برای «نگاه به شرق» است و کشورهای عربی را بر آن می‌دارد که تحول به‌سمت صنایع غیرنفتی مانند اقتصاد دیجیتال و انرژی پاک را در اولویت قرار دهند. این حوزه‌ها از قضا با نقاط قوت چین همسوست و فرصت‌های جدیدی را برای همکاری‌های دوجانبه عمیق‌تر پدید می‌آورد (CFR, 2025).

۲.۲.۳. تعمیق همسویی راهبردی و همکاری در زمینه‌های مختلف
تعمیق مداوم اعتماد متقابل راهبردی چین و اعراب و مکمل بودن قوی اقتصادی

آن، فضای گسترده‌ای را برای همکاری‌های بیشتر فراهم می‌کند. کشورهای عربی به‌طور فعال، به‌دنبال تقویت همکاری با چین در زمینه‌های کلیدی هستند که نشان‌دهنده جهت‌گیری‌های توسعه آینده است، از جمله در زمینه‌های فناوری اطلاعات، اقتصاد دیجیتال، فناوری فضایی، هوش مصنوعی و انرژی‌های جدید. همکاری در این زمینه‌ها نه تنها نیازهای فوری کشورهای عربی را در تنوع اقتصادی و نوآوری فناوری برآورده می‌کند، بلکه اقدام‌های کلیدی برای آن‌ها در دستیابی به جایگاه راهبردی برتر در توسعه آینده و دستیابی به نوسازی پایدار را نیز ممکن می‌کند. با عمق‌بخشیدن به همسویی راهبردی، طرح‌های خاص در چارچوب ابتکار کمربند و راه در حال اجراست که پایه محکمی را برای توسعه نوسازی کشورهای عربی ایجاد می‌کند (Kader, 2025).

۳.۳. نتایج همکاری: ارتقای تحول اقتصادی و بهبود محیط امنیتی

گستره و عمق همکاری چین و اعراب همچنان در حال گسترش است و به نتایج در خور توجهی در ارتقای بهینه‌سازی و ساختار اقتصادی در کشورهای عربی و افزایش ظرفیت آن‌ها در استقلال امنیتی دست یافته است.

۱.۳.۳. تجارت و سرمایه‌گذاری، محرک ارتقای صنعتی و تنوع اقتصادی

چین به مدت ۱۰ سال متوالی بزرگ‌ترین شریک تجاری کشورهای عربی بوده است. در سال ۲۰۲۴م، حجم تجارت بین چین و کشورهای عربی به ۴۰۷/۴ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل، ۲/۳ درصد افزایش داشته است. ساختار سرمایه‌گذاری چین در کشورهای عربی همچنان در حال بهینه‌سازی است و به‌طور گسترده از بخش‌های سنتی نفت و گاز به انرژی‌های جدید، صنایع پیشرفته و حوزه‌های مرتبط با معیشت مردم گسترش می‌یابد. در بخش نفت، چین بیش از ۸ میلیارد دلار در طرح پالایشگاه ینبع در عربستان سعودی سرمایه‌گذاری کرده است (Kumar, 2025).

در مقابل، نسبت تجارت غیرنفتی بین چین و کشورهای عربی به‌طور پیوسته در حال افزایش بوده است. این امر، به‌ویژه در دستاوردهای در خور توجه سرمایه‌گذاری چین در طرح‌های زیرساختی جدید- مانند نیروگاه‌های فتوولتایی در مقیاس بزرگ، شبکه‌های 5G و مرکز داده- همچنین در بخش مالی مشهود است. همکاری در انرژی خورشیدی بین چین و عربستان سعودی بر پایه همسویی راهبردی «چشم‌انداز ۲۰۳۰» عربستان سعودی و اهداف «کربن دوگانه» چین

است. در سال ۲۰۳۰م، چین مازول‌های فتوولتایی به ارزش ۱۳/۴ میلیارد یوان به عربستان سعودی صادر کرد و ساخت نیروگاه فتوولتایی ۲/۶ گیگاواتی را در عربستان به پایان رساند که بزرگ‌ترین طرح خورشیدی تک‌سایتی جهان است. در سال ۲۰۲۴م، همکاری‌های دوجانبه وارد مرحله جدیدی شد که با انتقال فناوری و ایجاد زنجیره صنعتی مشخص می‌شود. در ادامه به مدل هم‌افزایی سه‌جانبه «انتقال فناوری + بومی‌سازی ظرفیت تولید + پرورش استعداد» تبدیل می‌شود. هم‌زمان طرح‌هایی مانند طرح فتوولتایی الظفره در ابوظبی، امارات متحده عربی، شامل سرمایه‌گذاری و ساخت‌وساز چین، و طرح فتوولتایی ۸۰۰ مگاواتی در قطر با پیمانکار چینی، از قبل به شبکه برق متصل شدند. در حال حاضر، شرکت‌های چینی به سرمایه‌گذاران اصلی طرح‌های انرژی پاک، از جمله انرژی خورشیدی و بادی، در کشورهای عربی تبدیل شده‌اند. به‌طور مثال، حجم تجارت غیرنفتی چین و امارات متحده عربی در سال ۲۰۲۳م، به ۸۱ میلیارد دلار سید که نسبت به سال قبل ۴/۲ درصد افزایش یافته است. در بخش مالی، پیشرفت‌های جدیدی در توافقنامه‌های سوآپ ارزی محلی چین و اعراب حاصل شده است که در نتیجه آن تجارت و سرمایه‌گذاری بین دو طرف تسهیل شده است. (Feigenbaum, 2025).

در مجموع، همکاری چین و اعراب به‌طور مؤثری بهینه‌سازی ساختارهای صنعتی، تقویت زنجیره‌های ارزش و فرایند تنوع اقتصادی را در کشورهای عربی به‌پیش می‌برد و شتاب زیادی به توسعه جدید آن‌ها بخشیده است.

۳.۳.۲. مدل حکمرانی «ارتقای امنیت از طریق توسعه» در ارتقای محیط امنیتی

حفظ محیط امنیتی بلندمدت و پایدار پیش‌نیاز اصلی دستیابی به نوسازی است. رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ در سخنرانی خود در مقر اتحادیه عرب خاطرنشان کرد: «کلید حل این مسائل، تسریع توسعه است. آشفتگی در غرب آسیا به دلیل توسعه‌نیافتگی است و راه‌حل نهایی نیز به توسعه بستگی دارد.» کشورهای عربی محدودیت‌های تکیه بر تضمین‌های نظامی خارجی را تشخیص داده‌اند؛ به‌طور مثال، مدل «نفت در برابر امنیت» که کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس به کار می‌برند، تأثیر چندانی نداشته و در نتیجه، تلاش‌های خود را به سمت تقویت ظرفیت‌سازی امنیتی مستقل خود معطوف داشته‌اند (People's Daily, 2018).

در مفهوم «ارتقای امنیت از طریق توسعه» که چین پیشنهاد داد، بر حذف تهدیدهای امنیتی از طریق توسعه اقتصادی، بهبود معیشت مردم و افزایش قدرت جامع تأکید شده است. این امر رویکرد جدیدی را برای کشورهای عربی در حل

معضلات امنیتی خود فراهم می‌کند. در سال‌های اخیر، همکاری چین و اعراب در حوزه امنیت به‌طور فزاینده‌ای نزدیک شده است. چین به‌طور فعال در میانجیگری در مسائل حساس منطقه‌ای مشارکت می‌کند، از حل و فصل سیاسی اختلاف‌ها حمایت می‌کند، از کشورهای عربی در حفاظت از حاکمیت ملی و ثبات منطقه‌ای حمایت می‌کند و گسترش طرح‌های همکاری چین و اعراب را به مناطق آسیب‌پذیر امنیتی در دست کار دارد. این مدل مشارکتی «ارتقای امنیت از طریق توسعه» به تدریج به بهبود محیط امنیتی منطقه‌ای کمک می‌کند و شرایط مطلوب‌تری را برای کشورهای عربی ایجاد می‌کند تا بر تلاش‌های نوسازی خود تمرکز کنند (Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2025).

۴.۳. چشم‌انداز همکاری: نگارش مشترک فصل جدیدی در توسعه نوسازی

با نگاهی به آینده، همکاری راهبردی چین و اعراب در سطح بالاتر، در زمینه‌های گسترده‌تر و در عمق بیشتری به توسعه خود ادامه خواهد داد و شتاب بیشتری به روند نوسازی کشورهای عربی تزریق خواهد کرد. تجربه، راه‌حل‌ها، فناوری و بازار چین، همراه با نیازهای توسعه‌ای، منابع و مزایای جغرافیایی کشورهای عربی، هم‌افزایی‌های قدرت‌مندی ایجاد خواهد کرد. چین و کشورهای عربی از طریق همکاری عملی در زمینه‌هایی مانند ارتقای صنعتی، نوآوری فناوری، اقتصاد سبز و حاکمیت امنیتی، با یکدیگر همکاری خواهند کرد تا به کشورهای عربی در دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار بر اساس حفظ مزایا و سنت‌های فرهنگی خود کمک کند و از این طریق نوسازی خود را به سطح جدیدی برسانند.

۴. نتیجه‌گیری

همکاری‌های راهبردی بین چین و کشورهای عربی برقرار و در چارچوب ابتکار کمربند و راه و بر تعامل‌های عملی مشترک در انرژی، فناوری و زیرساخت متمرکز است و تجربه با همکاری در سرمایه‌گذاری‌های بین‌بخشی ادغام شده است. این ابتکارها به تغییرات اقتصادی در خور توجهی در قالب تنوع‌بخشی و ارتقای ساختار صنعتی، همچنین تأمین امنیت رشد یافته و در چارچوب ساختار «امنیت از طریق توسعه» حرکت کرده است.

یافته‌ها حاکی از آن است که علی‌رغم اینکه هر کشور عربی شرایط ملی و پیشینه تاریخی خاص خود را دارد، هدف مشترک توسعه پایدار، امکان ایجاد رابطه‌ای عملگرایی را با چین فراهم می‌کند. این نوع همکاری ممکن است الگویی باشد برای

سایر کشورهای در حال توسعه در تلاش برای نوسازی خارج از مرزهای کنترل هژمونی متعارف. در تحقیقات آینده می‌توان پیامدهای اجتماعی و سیاسی بالقوه این رابطه، همچنین پیامدهای توسعه تهاجمی را بر تعادل ژئوپلیتیکی در منطقه بررسی کرد. مشارکت بین چین و جهان عرب اتحادی راهبردی با مزیت متقابل است که به جهان عرب اجازه می‌دهد از تجربه چین بهره‌مند شود. درعین حال، با مدرینته سازگار شود، بی‌آنکه فرهنگ و هویت ملی خود را از دست بدهد.

در نهایت، تفاوت‌های تمدن‌ها، تاریخ‌ها و شرایط ملی به این واقعیت اشاره دارد که هر کشوری مدل‌های متفاوتی از نوسازی می‌طلبد. جهان عرب در تلاش بوده است تا نوعی نوسازی خودگردان را دنبال کند که بیشتر به دلیل نظم سیاسی و اقتصادی جهان تحت سلطه غرب است. روابط بین دولتی تحت ابتکار کمربند و راه در عمل مفید است و فرصت‌های جدیدی را برای کشورهای عربی در پیگیری نوسازی خودگردان پیش می‌کشد. از این مورد سایر کشورهای در حال توسعه نیز می‌توانند درس بگیرند.

تعارض منافع

این مقاله مشمول هیچ گونه تعارض منافع نیست.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان در تألیف این مقاله مشارکت یکسان داشته‌اند.

اصول اخلاقی

نویسندگان در انتشار این مقاله، به‌طور کامل از اخلاق نشر، از جمله سرقت ادبی، سوءرفتار، جعل داده‌ها یا ارسال و انتشار دوگانه پرهیز داشته‌اند؛ منفعت تجاری در این راستا وجود ندارد. این مقاله حاصل تحقیقات خود نویسندگان است و اصالت محتوای آن را اعلام داشته‌اند. تألیف این مقاله به هوش مصنوعی داده نشده است.

دسترسی به داده‌ها

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر در خصوص نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها در این مقاله، با نویسنده مسئول مکاتبه فرمایید.

منابع

- CFR: Council on Foreign Relations. (2025). "China in the Middle East". <https://www.cfr.org/article/china-middle-east-february-2025>.
- Chen D. (2021). "China's BRI and Saudi Vision 2030: A review to partnership for sustainability". *King Abdullah Petroleum Studies and Research Center*. <https://doi.org/10.30573/ks--2021-dp016>.
- CIDCA: China International Development Cooperation Agency. (2025). "China voices support for Arab nations' unity, development-premier. July 9. http://en.cidca.gov.cn/2025-07/10/c_1108374.htm.
- Daher, M. (2021). "China's sustainable development model and how Arabs benefit from it. *Chinese and Arab Studies*. 1(1): 68-80. <https://doi.org/10.1515/caas-2021-2007>.
- Elshehaby H. (2025). "China in MENA's strategic security calculus: China is playing an important role in the region's pursuit of security diversification, but its avoidance of security guarantees limits Beijing's role". *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2025/08/china-in-menas-strategic-security-calculus/>.
- Feigenbaum EA. (2025). "How China aligned itself with Saudi Arabia's vision 2030". *Carnegie Endowment for International Peace*. <https://carnegieendowment.org/posts/2025/01/how-china-aligned-itself-with-saudi-arabias-vision-2030?lang=en>.
- GIS Reports Online. (2022). "The progressing modernization in the Arab States". <https://www.gisreportsonline.com/r/arab-states-modernization/>.
- The Institute for Peace and Diplomacy. (2025). "China's expanding influence in the Middle East and North Africa". <https://peacediplomacy.org/2025/02/24/chinas-expanding-influence-in-the-middle-east-and-north-africa/>.
- Kader S. (2025). "China's BRI investments hit \$124bln In H1 2025, with Middle East in strategic focus". *Zawya*. <https://www.zawya.com/en/projects/construction/chinas-bri-investments-hit-124bln-in-h1-2025-with-middle-east-in-strategic-focus-i03pn96l>.
- Kumar P. (2025). "China-Arab trade worth \$407bn in 2024". *Arabian Gulf Business Insight*. <https://www.agbi.com/trade/2025/08/china-arab-trade-worth-407bn-in-2024/>.
- Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. (2025). *The Fifth China-Arab States Forum on Reform and Development held in Shanghai*. http://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/zjzg_663340/xybfs_663590/xwlb_663592/202504/t20250422_11601470.html.
- Nedopil C. (2025). "Countries of the Belt and Road Initiative (BRI)". *Green Finance & Development Center*. Shanghai, FISF Fudan University. <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>.
- People's Daily. (2023). "Walking hand in hand on the path of modernization – Keynote Speech at the CPC-World Political Parties Summit". March 16.
- , (2018). "Jointly Create a Bright Future for China-Arab Relations". *On Building a Human Community with a Shared Future*, p. 334.
- People's Daily Online. (2025). "Saudi-Chinese Cooperation Enters More Mature Stage -- Saudi Experts". <https://en.people.cn/n3/2025/1009/c90000-20374634.html>.
- Tagharobi K, Zarei A. (2016). "Modernism in the Middle East and Arab world". *Routledge Encyclopedia of Modernism*. <https://doi.org/10.4324/9781135000356-REMO14-1>.
- Wang D. (2023). "Carry forward the spirit of China-Arab friendship, implement the outcomes of the China-Arab States summit, and make all-out efforts to build a China-Arab community with a shared future in the new era. *Chinese People's Institute of Foreign Affairs*. <https://www.cpifa.org/en/cms/book/379>.